

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **S. M.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 12. 2023, č. j. 55 A 10/2023-163,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 12. 2023, č. j. 55 A 10/2023-163, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2023, č. j. OAM-736-37/ZR-2022, **se ruší** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 24 456 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 25, Praha 1, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2023, č. j. OAM-736-37/ZR-2022, ve věci zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“), lhůta k vycestování z území byla stanovena na 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

[2] Žalovaný se stěžovatelem zahájil dne 25. 4. 2022 z úřední povinnosti řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu občana třetího státu dle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, a to na základě obdrženého trestního příkazu Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. 2 T 13/2021 (ublížení na zdraví z nedbalosti u dopravní nehody, za

což mu byl uložen peněžitý trest ve výši 60 000 Kč; který stěžovatel uhradil). V rámci řízení žalovaný na základě lustrace trestní zachovalosti stěžovatele dospěl k závěru, že stěžovatel se opakovaně dopouštěl trestné činnosti (především na úseku dopravy), tedy závažným způsobem narušil a narušuje veřejný pořádek; podrobně popsal jednotlivé skutky, přičemž dospěl k závěru, že s ohledem na povahu trestné činnosti žalobce existuje důvodné nebezpečí trvalého ohrožení veřejného pořádku. Žalovaný neshledal rozhodnutí o zrušení pobytového oprávnění nepřiměřeným, neboť neshledal z hlediska ekonomického či rodinných vazeb žádné konkrétní okolnosti, které by tomu nasvědčovaly; naopak ponechání pobytového oprávnění by bylo dle jeho přesvědčení v rozporu s veřejným zájmem.

[3] V **žalobě** stěžovatel namítal, že žalovaný nesprávně posoudil výhradu veřejného pořádku, nehodnotil, zda jednání žalobce představuje skutečné, dostatečně závažné a především do budoucna orientované aktuální ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, kdy současně platí, že se jedná o hodnocení nezbytné pro účely potenciální limitace práva volného pohybu občanů EU i jejich rodinných příslušníků; v případě žalobce není dáno naplnění kumulativních podmínek pro zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu ve smyslu § 77 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Dále namítal, že žalovaný neprovedl náležité poměření dvou protichůdných zájmů, a to zájmu veřejného a zájmu na ochraně základního práva žalobce i jeho rodinných příslušníků na respektování soukromého a rodinného života, jak to žalovanému ukládá § 174a zákona o pobytu cizinců i přímo aplikovatelný čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[4] Stěžovatel poukazoval na to, že poslední odsouzení z roku 2021 je odsouzením za přečin ublížení na zdraví, a to z nedbalosti, dle § 148 odst. 1 trestního zákoníku, za své protiprávní jednání byl pravomocně odsouzen a potrestán trestním příkazem; spáchané trestné činnosti a jejích následků upřímně litoval, nevyužil tak ani možnosti obrany proti vydanému trestnímu příkazu a jím uložený peněžitý trest bez zbytečného odkladu zaplatil, čímž došlo ze zákona ve smyslu § 69 odst. 3 trestního zákoníku rovněž k nastolení účinků fikce neodsouzení. Domnívá se, že i s přihlédnutím k tomu, že poslední trestný čin byl spáchán z nedbalosti a že za veškerá protiprávní jednání v minulosti byly ukládány tzv. alternativní tresty, všechny tyto okolnosti ve svém souhrnu svědčí o nápravě stěžovatele a o tom, že lze důvodně očekávat, že se tento již do budoucna vyvaruje jakéhokoli dalšího protiprávního a společensky škodlivého jednání. Dle stěžovatele se žalovaný fakticky dopustil nepřipustného automatismu, když na podkladě několika izolovaných skutečností (zejména se jedná o počet odsouzení) bez dalšího uzavřel, že jsou dány důvody pro uplatnění výhrady veřejného pořádku. Učinil tak ovšem nejprve v rozporu s čl. 27 pobytové směrnice, která pro omezení práva volného pohybu občanů EU i jejich rodinných příslušníků vyžaduje existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, a následně i v rozporu s judikaturními požadavky Nejvyššího správního soudu, podle kterého je při posuzování naplnění podmínek pro vydání rozhodnutí dle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců nutné zvážit řadu individuálních faktorů osvědčujících skutečnost, že cizinec svým jednáním opakovaně narušil veřejný pořádek závažným způsobem.

[5] Stěžovatel rovněž namítal, že žalovaný se důkladně nezabýval otázkou přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele i jeho nejbližších; poukázal na to, že vede na území České republiky dlouhodobě intenzivní rodinný život,

pokračování

který nemůže být realizován nikde jinde než právě v České republice. Této skutečnosti měl odpovídat i způsob, kterým se s otázkou dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce měl vypořádat žalovaný. Odůvodnění přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele však bylo učiněno toliko lakonickým způsobem a bez skutečného zřetele k celé řadě individuálních skutečností, které tvoří nedílnou součást soukromého a rodinného života žalobce i jeho nejbližších na území České republiky. Žalovanému bylo známo, že stěžovatel na území České republiky pobývá již 25 let (tedy výraznou většinu svého života), sdílí zde společnou domácnost se svojí manželkou, tuzemskou státní příslušnicí, paní Š. R. (nar. X), a na území České republiky na základě nejvyššího pobytového oprávnění rovněž pobývá jeho otec, jeho matka i sestry. Je naprosto evidentní, že Česká republika představuje pro stěžovatele i jeho rodinné příslušníky absolutní centrum veškerých rodinných vazeb a že zásah do uvedených vazeb prostřednictvím účinků napadeného rozhodnutí bude mimořádně závažný. Žalovaný se nijak nevypořádal s tím, že na území Ruské federace nedisponuje žádnými vazbami, jeho rodina nevlastní na jejím území žádnou nemovitost, stěžovatel se nemá „kam navrátit“ již z toho důvodu, že v Ruské federaci nedisponuje jakýmkoliv zázemím; Ruská federace je pro něj fakticky cizí zemí, ke které ho po 25 letech pobytu na území České republiky od svých nezletilých let (konkrétně od svých 11 let) nepojí žádná vazba stran jeho státního občanství. Poukázal na to, že návrat do Ruska je nejen pro něj zcela nepředstavitelnou variantou, jejíž přesné důsledky nejsou pro trvající zapojení Ruska do agrese na Ukrajině a jeho faktickou izolaci od zbytku mezinárodního společenství i nadále zřejmé. „Navrhovat“ zbylým členům rodiny v této partikulární situaci možnost realizace rodinných vazeb v Rusku je dle stěžovatele zcela nemístným návrhem; to platí o to více ve vztahu k manželce a její dceři, které občanstvím Ruské federace nedisponují, pročez není ani zřejmé, zda by uvedené varianty mohlo kdy být vůbec docíleno. Stěžovatel namítl, že žalovaný nezjistil v otázce dotčení soukromého a rodinného života stěžovatele i jeho rodinných příslušníků skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to i přes výslovnou žádost právního zástupce stěžovatele o provedení výsledku manželky stěžovatele a jeho rodičů.

[6] **Krajský soud** byl při posouzení věci vázán právním názorem, který vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 10. 2023, č.j. 5 Azs 140/2023-27, kterým ke kasační stížnosti žalovaného kasační soud zrušil předchozí rozsudek krajského soudu ze dne 12. 5. 2023, č. j. 55 A 10/2023-108, za nedůvodné proto krajský soud označil všechny námitky týkající se postavení stěžovatele jako rodinného příslušníka občana EU.

[7] Krajský soud konstatoval, že žalovaný dospěl ke správnému a přesvědčivému závěru, že stěžovatel opakovaně a závažným způsobem narušil veřejný pořádek. Námitky, že žalovaný „neposoudil individuální okolnosti jednání žalobce“, „soustředil se primárně na četnost, a nikoli závažnost jednání jichž se žalobce dopustil“, „dopustil se nepřípustného automatismu, když na podkladě několika izolovaných skutečností bez dalšího uzavřel, že jsou dány důvody pro uplatnění výhrady veřejného pořádku“, či „nezvážil řadu individuálních faktorů osvědčujících skutečnost, že žalobce svým jednáním opakovaně narušil veřejný pořádek“, označil za nedůvodné, obecné a nerefluktující obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále krajský soud odkázal na obsáhlé citace rozhodnutí žalovaného a uzavřel, že ve shodě s žalovaným má za to, že bylo jednoznačně prokázáno, a to podrobným hodnocením individuálních skutečností týkajících se stěžovatele, že opakovaně závažným způsobem narušil veřejný pořádek; tento závěr přitom není učiněn na základě prostého součtu čtyř trestných činů,

kterých se stěžovatel dopustil, nýbrž na základě vyhodnocení jejich závažnosti a nebezpečnosti, navíc ve spojení s jeho přestupkovou minulostí, která jeho postoj k dodržování zákonných povinností zásadní způsobem dokresluje. Krajský soud popsal trestní minulost stěžovatele, přičemž uvedl, že skutečnost, že se stěžovatel tří trestných činů dopustil dříve, však ve spojení s dalším trestným činem v roce 2021 a množstvím přestupků nijak nezmírňuje celkové hodnocení. Nic na tom není způsobilé změnit ani tvrzení stěžovatele, že svého jednání upřímně lituje nebo že se jednalo o přečiny, jaké tresty mu byly uloženy a že se posledního činu dopustil z nedbalosti, peněžitý trest uhradil. Tyto skutečnosti shora popsanou nebezpečnost chování žalobce nezmírňují.

[8] Krajský soud shledal dostatečně přesvědčivě odůvodněný rovněž závěr žalovaného týkající se přiměřenosti zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. Krajský soud dále citoval podstatnou část odůvodnění rozhodnutí žalovaného a konstatoval, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalovaný podrobně zabýval individuálními skutkovými okolnostmi, přihlédl jak k délce pobytu stěžovatele na území České republiky, rodinnému životu, nutnosti fakticky znovu po dlouhé době vybudovat svou osobní existenci v zemi původu, ekonomickým vazbám i čl. 8 Úmluvy. Dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí zasáhne do právní sféry stěžovatele, avšak tento zásah je zásahem přiměřeným.

[9] Dle krajského soudu popsaná závažnost opakovaného nezákonného jednání stěžovatele převažuje nad jeho osobními zájmy na území České republiky. Stěžovatel je zletilým, bezdětným, na území České republiky má rodiče, je bez zdravotních problémů, bez zásadních ekonomických vazeb na území České republiky, do manželství vstoupil až po zahájení správního řízení, tudíž on i jeho žena si nemohli být jisti možností dalšího pobytu na území České republiky, dcera jeho manželky není jeho dcerou a nic bližšího ke své ženě a její dceři při svém výslechu neuvedl. To, že na území České republiky pobývá dlouhodobě, samo o sobě neznemožňuje odebrání nejvyššího pobytového oprávnění. Nedůvodnými soud shledal i námitky ohledně neprovedení důkazu výslechem rodičů žalobce a jeho manželky, opět odkázal na odůvodnění rozhodnutí žalovaného a ztotožnil se závěrem žalovaného o tom, že provedení navržených důkazů by bylo nadbytečné. Dle krajského soudu stěžovatel jednak v průběhu správního řízení mohl tvrdit a tvrdil pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti a současně byl vyslechnut. Žalovaný ze všech těchto skutečností při svém rozhodnutí vycházel, žádné z nich nerozporoval.

[10] Krajský soud žalobu neshledal důvodnou a zamítl ji.

[11] V **kasací stížnosti** stěžovatel namítá důvody dle § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního, tvrdí, že krajský soud pochybil, když nezrušil rozhodnutí žalovaného, ačkoliv žalovaný vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu; zatížil správní řízení závažnými vadami, spočívajícími v neprovedení stěžovatelem navrhovaných výslechů jeho rodičů a manželky pro údajnou nadbytečnost, ačkoliv sám (žalovaný) skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, včetně všech okolností svědčících ve prospěch stěžovatele, v rozporu s § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu nezjistil.

[12] Krajský soud shodně s žalovaným dle stěžovatele dospěli k nesprávnému a nedostatečně odůvodněnému právnímu závěru, že byly splněny zákonné podmínky pro aktivaci výhrady veřejného pořádku podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců;

pokračování

nepřihlédli k celé řadě individuálních okolností svědčících ve prospěch stěžovatele. Stěžovatel má současně za to, že oba orgány kladly v rozporu s čl. 9 odst. 3 Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (dále jen „směrnice 2003/109/ES“), důraz primárně na opakovanost, nikoliv závažnost protiprávního jednání stěžovatele, jehož se dopustil.

[13] Stěžovatel namítá rovněž nesprávné posouzení přiměřenosti zásahu do základního práva stěžovatele a jeho rodinných příslušníků (rodičů, manželky a její zletilé dcery) na respektování soukromého a rodinného života chráněného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva“). V rámci tohoto posouzení nevěnovaly správní orgány dostatečnou pozornost ochraně ustáleného soukromého života trvale usídleného stěžovatele, míře integrace stěžovatele a jeho rodiny do české společnosti ani nejlepšímu zájmu nezletilé dcery manželky stěžovatele, státní občanky České republiky, a to v rozporu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.

[14] Stěžovatel poukazuje na to, že v průběhu správního řízení prostřednictvím svého právního zástupce se dne 3. 8. 2022 a následně dne 27. 10. 2022 vyjádřil k podkladům pro vydání rozhodnutí a navrhoval provedení výslechu jemu nejbližších osob, které by mohly potvrdit míru integrace stěžovatele a jeho rodiny do české společnosti, absenci jakýchkoliv vazeb na zemi původu a intenzitu zásahu do jeho práv a zájmů v případě zrušení nejvyššího pobytového oprávnění. Současně se jednalo o osoby (manželka a rodiče stěžovatele), které byly vedeným řízením a výsledným rozhodnutím samy nevratně dotčeny ve svých právech a povinnostech a kterým by v tomto typu řízení taktéž měla být dána možnost vyjádřit se k dopadu rozhodnutí ve věci stěžovatele na jejich další soukromý a rodinný život. Výslech manželky stěžovatele byl nezbytný nejen pro upřesnění dopadu zrušení povolení k trvalému pobytu jejímu manželovi na její život, ale rovněž pro objasnění vztahu mezi stěžovatelem a nezletilou dcerou jeho manželky. V tomto směru se totiž nelze spokojit s pouhým konstatováním, že nezletilá není z právního hlediska dcerou stěžovatele. Uváděl-li stěžovatel v rámci svých vyjádření, že vyživuje nezletilou státní občanku České republiky a pečuje o ni a že by vycestování stěžovatele mohlo ohrozit její řádný vývoj, výchovu a výživu, bylo dle názoru stěžovatele povinností žalovaného se touto faktickou rodinnou vazbou blíže zabývat a věnovat jí pozornost, byť stěžovatel není zapsán v rodném listu jako otec nezletilé.

[15] Stěžovatel je přitom přesvědčen, že v dostatečném rozsahu specifikoval, z jakých důvodů považuje dopad zrušení povolení k trvalému pobytu do jeho základního práva na respektování soukromého a rodinného života a téhož práva jeho rodinných příslušníků za nepřiměřený. Měl-li správní orgán o všech stěžovatelem tvrzených skutečnostech pochybnosti či hodlal-li tyto skutečnosti vyvrátit, měl přistoupit k provedení výslechu rodinných příslušníků stěžovatele. Stěžovatel se ohrazuje proti tvrzení krajského soudu v bodu 68 napadeného rozsudku, podle něhož žalovaný nerozporoval žádné skutečnosti tvrzené stěžovatelem. Tvrdil-li totiž stěžovatel, že důsledkem žalobou napadeného rozhodnutí bude nepřiměřený zásah do jeho práva na respektování soukromého a rodinného života, přičemž žalovaný vydal žalobou napadené rozhodnutí, jímž stěžovateli povolení k trvalému pobytu zrušil, zjevně se s tvrzením stěžovatele neztotožnil. Stěžovatel je současně přesvědčen, že provedení výslechu bylo nezbytné rovněž v tom směru, že řada skutečností, k jejichž prokázání byly výsledky rodinných příslušníků stěžovatele

navrhovány, byly obtížně prokazatelnými skutečnostmi, které nelze doložit žádnými písemnými formalizovanými dokumenty, jejichž nedoložení je stěžovateli vytýkáno.

[16] Stěžovatel poukazuje na to, že v návaznosti na právní moc žalobou napadeného rozhodnutí ztrácí nejen nejvyšší pobytové oprávnění (povolení k trvalému pobytu), ale i související postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství (§ 83 a násl. zákona o pobytu cizinců). Je tak třeba při výkladu pojmu *opakované závažné narušení veřejného pořádku* přihlížet k tomu, jaké podmínky pro zrušení statusu dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství stanoví směrnice 2003/109/ES. K obdobnému právnímu názoru dospěl Nejvyšší správní soud při výkladu § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců v rozsudku ze dne 23. 7. 2020, č. j. 2 Azs 144/2020-33. Pro úplnost pak stěžovatel dodává, že ačkoliv mu bylo povolení k trvalému pobytu vydáno již v roce 1998, tedy před přijetím směrnice 2003/109/ES a vstupem České republiky do Evropské unie, ve smyslu bodu 44 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2023, č. j. 4 Azs 6/2023-32, stěžovatel splňuje materiální podmínky směrnice 2003/109/ES, jelikož po dobu 5 let nepřetržitě oprávněně pobývá na území České republiky, z čehož dovozuje nutnost eurokonformního výkladu příslušných (aplikovaných) ustanovení zákona o pobytu cizinců.

[17] Stěžovatel poukazuje na to, že žalovaný v rozhodnutí rekapituloval na stranách 2-5 podstatný obsah trestních rozsudků, krajský soud poté doslovně citoval pasáže z odůvodnění rozhodnutí žalovaného a následně se v podstatě ztotožnil s jeho závěry, aniž by je jakkoliv hodnotil či korigoval (bod 57 napadeného rozsudku). Žalovaný v napadeném rozhodnutí sice zopakoval obsah trestních příkazů a trestního rozsudku a zdůraznil závažnost protiprávního jednání na úseku provozu na pozemních komunikacích, nicméně ze správního rozhodnutí vůbec nelze seznat, zda přihlédl k individuálním okolnostem vyplývajícím z trestních příkazů a trestních rozsudků ve prospěch stěžovatele. Žalovaný zejména zcela opomenul přihlídnout k okolnostem, za nichž došlo ke spáchání trestné činnosti (například o kolik byla v případě trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky překročena hranice pro určení stavu vylučujícího způsobilost k řízení motorového vozidla, okolnostem spáchání trestného činu ublížení na zdraví z nedbalosti a další), povaze a závažnosti trestné činnosti (přečiny), absenci jakékoliv gradace závažnosti trestné činnosti, druhu a výměře trestními soudy zvoleného trestu (alternativní tresty), době, která uplynula od spáchání značné části trestné činnosti (více než 5 let ke dni rozhodování žalovaného), zahlazení podstatné části odsouzení ke dni rozhodování žalovaného či postoji stěžovatele k jím spáchané trestné činnosti a jeho chování v průběhu trestního řízení, kdy stěžovatel pokaždé v trestním řízení implicitně přijal svou vinu a jemu uložený trest, nebránil se proti trestním rozhodnutím řádnými ani mimořádnými opravnými prostředky a vykonal jemu uložený trest (s výjimkou trestu zákazu řízení motorových vozidel ve třetím případě). Všechny tyto okolnosti mají dle názoru stěžovatele nezanedbatelný vliv na hodnocení celkové závažnosti protiprávního jednání trvale usídleného cizince, jemuž má být po 25 letech pobytu zrušeno nejvyšší pobytové oprávnění. Ačkoliv tedy žalovaný hovoří o tom, že nevycházel pouze z odsouzení stěžovatele, sám se v žalobou napadeném rozhodnutí automatismu nevyvaroval a v podstatě založil svůj závěr o nutnosti aktivace výhrady veřejného pořádku pouze na tom, že byl stěžovatel opakovaně pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu a za spáchání přestupku na úseku provozu na pozemních komunikacích. Stěžovatel má přitom za to, že ze směrnice 2003/109/ES a jejího výkladu Nejvyšším správním soudem lze dovodit, že by

pokračování

správní orgány měly klást důraz primárně na závažnost, nikoliv opakovanost protiprávního jednání, jehož se cizinec dopustil.

[18] Uvádí-li žalovaný, že se v případě stěžovatele jednalo o vysoce závažné a společensky škodlivé jednání, jedná se do jisté míry o subjektivní hodnocení protiprávního jednání stěžovatele žalovaným, které nereflektuje typovou závažnost spáchaných trestných činů. Dovozuje-li pak žalovaný i krajský soud z opakovanosti protiprávního jednání stěžovatele nízkou míru integrace stěžovatele do české společnosti, hrozbu budoucího protiprávního jednání a nemožnost nápravy stěžovatele, tyto úvahy jsou dle názoru stěžovatele čistě hypotetického rázu a nemají ani relevantní oporu ve správním spisu, když z tohoto vyplývá, že proběhlá trestní řízení v roce 2013 – 2015 měla na stěžovatele významný výchovný účinek, stěžovatel se po roce 2015 trestné činnosti dlouhodobě nedopouštěl a choval se řádně.

[19] Stěžovatel setrvává na tom, že žalovaný neučinil vše nezbytné ke zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, co do rodinných a soukromých vazeb stěžovatele na území České republiky; nemohl tak řádně definovat dopad zrušení povolení k trvalému pobytu na soukromý a rodinný život stěžovatele. Žalovaný založil přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele na tom, že rodinná vazba k manželce byla stěžovatelem vybudována v době, kdy byl pobytový status stěžovatele nejistý a že nezletilá dcera manželky stěžovatele není z právního hlediska dcerou stěžovatele; obdobnou argumentaci přijal taktéž krajský soud. Stěžovatel si dovoluje zdůraznit, že se skutková zjištění žalovaného i krajského soudu nezakládají na pravdě, jelikož, jak manželka stěžovatele potvrdila ve svém prohlášení předloženém krajskému soudu, se stěžovatelem se poznali před 15 lety, kdy nebylo možné o nejistém pobytovém statusu stěžovatele hovořit; pokud jde o argument, že stěžovatel není zapsán jako otec nezletilé dcery jeho manželky, tuto skutečnost stěžovatel nikdy nerozporoval, avšak v průběhu správního řízení soustavně tvrdil, že se svou manželkou a její nezletilou dcerou sdílí společnou domácnost, o nezletilou dceru své manželky pečuje a podílí se na její výživě; nebylo tak možné vyloučit, že by se zrušení pobytového oprávnění stěžovateli, faktickému, sociálnímu rodiči nezletilé státní občanky České republiky, mohlo dotknout rovněž nejlepšího zájmu nezletilé dcery manželky stěžovatele či být dokonce v přímém rozporu s ním. Správní orgán však nejlepší zájem nezletilé dcery manželky stěžovatele chráněný čl. 3 Úmluvy o právech dítěte a dopad zrušení pobytového oprávnění stěžovateli na další život nezletilé dcery vůbec nezjišťoval ani nedefinoval.

[20] Pokud jde o délku pobytu stěžovatele na území České republiky, žalovaný se na řadě míst žalobou napadeného rozhodnutí zmínil o „nízké integraci stěžovatele do české společnosti“. Zcela však opomenul, že stěžovatel v rámci svého výsledku nepožadoval přítomnost tlumočníka a byl schopen a ochoten vypovídat v českém jazyce, že zde stěžovatel pobývá od velice nízkého věku (11 let) a že zde plnil povinnou školní docházku, že stěžovatel v rámci svého výsledku potvrdil, že v Ruské federaci nemá žádné vazby a nemá se tam kam vrátit. Při reflexi těchto skutečností ve spojení se sňatkem s českou občankou lze jen stěží hovořit o nízké integraci stěžovatele do České společnosti. Závěr žalovaného tak nemá dostatečnou oporu ve správním spise.

[21] Stěžovatel poukazuje na to, že ačkoliv je to právě správní orgán, kdo disponuje nezbytnou erudicí na úseku pobytu cizinců na území České republiky, žalovaný

v napadeném rozhodnutí na straně 17 uvedl, že stěžovateli nic nebrání své rodinné příslušníky i po zrušení povolení k trvalému pobytu navštěvovat a být s nimi navzájem v kontaktu. Přestože správní orgán přistoupil k vydání žalobou napadeného rozhodnutí v době platnosti a účinnosti nařízení vlády č. 200/2022 Sb., o nepřijatelnosti žádostí občanů třetích zemí o udělení oprávnění k pobytu na území České republiky podávaných na zastupitelských úřadech (dále jen „nařízení vlády č. 200/2022 Sb.“), jeho existenci, státní příslušnost stěžovatele a aktuální geopolitickou situaci i vnitřní poměry v Ruské federaci nijak v napadeném rozhodnutí nerefletoval. Tyto okolnosti přitom byly dle názoru stěžovatele relevantní pro vymezení intenzity zásahu do práva stěžovatele i jeho rodinných příslušníků na respektování soukromého a rodinného života, jelikož jeho intenzita se nezanedbatelným způsobem zvyšuje, rozhoduje-li žalovaný o zrušení pobytového oprávnění cizince, který má velice omezené možnosti řešení své pobytové situace na území České republiky po návratu do země původu a u kterého nelze vyloučit, že bude v důsledku zrušení pobytového oprávnění nucen čelit dlouhodobému odloučení od svých rodinných příslušníků pobývajících na území České republiky. Stěžovatel si v této souvislosti dovoluje rovněž odmítnout tvrzení správního orgánu, že stěžovateli „pouze“ ruší povolení k trvalému pobytu, nikoliv ukládá správní vyhoštění a stanovuje dobu zákazu vstupu na území členských států Evropské unie. Při reflexi platné právní úpravy, vnitřních poměrů v Ruské federaci a vedení válečného konfliktu na území Ukrajiny totiž nelze vyloučit, že důsledky žalobou napadeného rozhodnutí budou fakticky s uložením správního vyhoštění srovnatelné.

[22] Stěžovatel se taktéž neztotožňuje s předestřenými úvahami žalovaného, že stěžovatel nemá na území České republiky ekonomické vazby. Ačkoliv stěžovatel sám nemá živnostenské oprávnění, jak uvedl v rámci svého výsledku, vypomáhá svým rodičům při zajištění chodu rodinného podniku (provozu hotelu v Karlových Varech). V České republice má stěžovatel rodiče a manželka sociální a ekonomické zázemí, naproti tomu v zemi původu stěžovatele jakékoliv zázemí absentuje. Nelze tak uzavřít, že by zrušení pobytového oprávnění stěžovateli nebylo způsobilé zasáhnout do života stěžovatele rovněž z ekonomického hlediska.

[23] Žalovaný ani krajský soud se taktéž blíže nezabývali ani vazbami mezi stěžovatelem a jeho rodiči. Stěžovatel měl totiž dlouhodobě hlášenou adresu místa pobytu spolu s jeho rodiči a dle jeho vlastního sdělení své rodiče navštěvuje. Přestože v řízení netvrdil závislost svých rodičů na své osobě, ve správním řízení nebyly zpochybněny blízké vztahy a citové pouto mezi rodiči a jejich synem, ani podpora stěžovatele poskytovaná jeho rodičům při vedení rodinného podniku. Ani v tomto směru tak nebylo možné bez dalšího uzavřít, že by zrušení trvalého pobytu stěžovateli nemohlo nevratně významně zasáhnout do základního práva jeho rodičů na respektování soukromého a rodinného života, a to, aniž by byli rodiče stěžovatele vyslechnuti.

[24] Žalovaný i krajský soud ve svých rozhodnutích vyzdvihovali význam vlastního zavinění stěžovatele ve vztahu k následku v podobě zrušení povolení k trvalému pobytu. Ačkoliv stěžovatel nepochybně, že se dopustil trestné činnosti na území České republiky, argument vlastního zavinění ve vztahu k následku v podobě odnětí nejvyššího pobytového oprávnění by neměl být žalovaným užíván paušálně, jelikož by tím bylo možné provedení testu proporcionality zásahu do základního práva cizince na respektování soukromého

pokračování

a rodinného života v každém jednotlivém případě předem vyloučit, a to výlučně s odkazem na existenci protichůdného veřejného zájmu (spáchání trestného činu na území České republiky) na tomto zásahu.

[25] Žalovaný ve **vyjádření** navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Poukázal na to, že stěžovatel stále hovoří pouze o tom, že by se v případě zrušení jeho trvalého pobytu musel vrátit do Ruské federace a zanechat na území svou rodinu. Co se týká pobytu stěžovatele na území ČR, tento zde pobývá od roku 1998, kdy získal povolení k trvalému pobytu; je v produktivním věku, neuvádí žádné zdravotní problémy, tedy stejně tak, jak byl schopen se nově usadit v České republice, neměl by mít problém se svým návratem do země původu. Co se týká případného rozdělení rodiny, je nutné konstatovat, že k němu může dojít, pokud se stěžovatel rozhodne odcestovat sám. Stěžovatel manželství uzavřel dne 22. 6. 2022 a rodina každopádně bude stát před volbou, zda vycestují všichni nebo zda se manželka rozhodne i se svoji nezl. dcerou zůstat raději v ČR a s manželem budou po určitý čas udržovat vztah na dálku. Je zřejmé, že obě možnosti budou mít dopad do života celé rodiny, nicméně s následky svého protiprávního jednání i v rovině pobytové měl stěžovatel počítat již tehdy, když se onoho nezodpovědného chování dopustil.

[26] Žalovaný konstatuje, že stěžovatel v rámci výsledku měl prostor vyjádřit všechny dosud neuvedené skutečnosti; netvrdil žádné specifické a konkrétní okolnosti vztahující se k jeho rodinnému životu (např. nic netvrdil o intenzitě uvedených rodinných vazeb, finanční či jiné odkázanosti uvedených osob na stěžovatele apod.); v zásadě „pouze“ argumentoval tím, že v ČR rodinný život se svou manželkou vede a sdílí společně s její nezl. dcerou O. L. společnou domácnost, přičemž ani dále nerozvedl, jak jsou jeho manželka a její dcera závislé na jeho pobytu na území. Žalovaný tuto skutečnost nezpochybnil a vycházel z ní; vzhledem k absenci dalších tvrzení ze strany stěžovatele tedy žalovaný neměl povinnost rodinný život dále zkoumat. Co se týká stěžovatelem namítaného nedostatečného posouzení nejlepšího zájmu nezletilé dcery manželky, pak k tomu žalovaný konstatuje, že stěžovatel není osvojitelem tohoto dítěte, z jeho výsledku ani z jiných doložených vyjádření nevyplývá, jak o ně pečuje, jak je závislé na jeho případných finančních prostředcích apod. Nadto si žalovaný dovolí poznamenat, že ani neví, proč by se měl nejlepším zájmem takového dítěte zabývat, neboť dle kategorizace řízení týkajících se nejlepšího zájmu dítěte, kterou vytvořil Ústavní soud v nálezu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, nelze než konstatovat, že v případě stěžovatele nepatří posuzovaný případ ani do jedné z kategorií, neboť stěžovatel jednoduše není rodičem nezletilé. Žalovaný dále shrnuje jednotlivou trestnou činnost stěžovatele od roku 2013, je dle něj jednoznačné, že stěžovatel dlouhodobě v silniční dopravě porušuje stanovená pravidla a ohrožuje nejen zájem společnosti, ale z jeho chování je evidentní, že tyto zákony nedodržuje od samého počátku, kdy mu bylo uděleno řidičské oprávnění. Žalovaný zdůraznil, že stěžovatel měl vědět, že neznalost zákona neomlouvá, že pokud bude opakovaně a dlouhodobě porušovat právní předpisy hostitelské země, může mu být jeho trvalý pobyt zrušen. Zrušení trvalého pobytu je jen a pouze důsledek jeho chování, kterým navíc prokazuje to, že není schopen se etablovat do většinové společnosti, ačkoliv se na území ČR nachází tak dlouhou dobu.

[27] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a z důvodů, které stěžovatel uplatnil, současně zkoumal, zda

napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[28] Dle čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/109/ES (Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, Úř. věst. L 16/44, ze dne 23. 1. 2004); „Členské státy mohou stanovit, že dlouhodobě pobývajícím rezident nemá nadále nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta, ohrožuje-li vzhledem k závažnosti protiprávního jednání, kterých se dopustil, veřejný pořádek, avšak uvedené ohrožení není důvodem k vyhoštění ve smyslu článku 12.“ Ve smyslu čl. 12 odst. 1 směrnice 2003/109/ES „Členské státy mohou učinit rozhodnutí o vyhoštění dlouhodobě pobývajícím rezidenta pouze tehdy, představuje-li uvedená osoba skutečné a dostatečně závažné ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.“

[29] Nejvyšší správní soud se kritérii zrušení povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, včetně pojmu *opakovaného závažného narušení veřejného pořádku* zabýval již několikrát. Jeho judikatura vychází primárně z usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-151, v němž stanovil obecná vodítka vymezení pojmů „*veřejný pořádek*“, respektive „*závažné narušení veřejného pořádku*“.

[30] V rozsudku ze dne 8. 10. 2021, č. j. 5 Azs 314/2020 - 52, Nejvyšší správní soud uvedl, že zákon o pobytu cizinců pracuje s pojmem veřejného pořádku v mnoha svých ustanoveních. V některých případech váže aplikaci výhrady veřejného pořádku na opakované závažné narušení veřejného pořádku v minulosti (např. důvody pro zrušení povolení k trvalému pobytu), jindy podmiňuje užití této výhrady aktuálním narušováním veřejného pořádku (důvod pro ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území). Způsoby, jakými zákon o pobytu cizinců s výhradou veřejného pořádku pracuje, jsou různé, stejně jako konkrétní kontext a účel využití tohoto pojmu.

[31] Ustanovení § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců upravuje důvod zrušení povolení k trvalému pobytu cizince, což je nejvyšší možný cizinecký bytový status. Na jedné straně tak co do situací narušení veřejného pořádku má záběr užší než ustanovení upravující zrušení přechodného, zvláště krátkodobého pobytu z důvodu narušení veřejného pořádku cizincem. Na straně druhé však umožnění cizinci pobývat na území ČR trvale a začlenit se tak na neomezenou dobu do tuzemské společnosti předpokládá značnou úroveň integrace a komplexní osvojení si jejích hodnot, institucí a principů uspořádání. Zvláště by cizinec pobývajícím v ČR trvale měl respektovat ty právní normy, které slouží k ochraně práv a zájmů osob považovaných za ty nejdůležitější v demokratické společnosti. V tomto směru jde například o zájem na ochraně života a zdraví, majetku, lidské důstojnosti a osobní svobody.

[32] Ochrana uvedených hodnot a zájmů je cílem celé řady sociálních norem včetně norem právních. K ochraně před nejzávažnějšími zásahy však slouží normy trestněprávní. Ačkoli nelze vyslovit paušální závěr, že by opakované spáchání více úmyslných trestných činů bylo vždy opakovaným narušením veřejného pořádku závažným způsobem ve smyslu § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, v řadě případů tomu tak bude (viz např. rozsudek NSS č. j. 7 As 90/2013-41). To však neznamená, že lze při aplikaci § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců rezignovat na individuální posouzení

pokračování

závažnosti protiprávního jednání cizince ve vztahu k ohrožení veřejného pořádku (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2022, č. j. 2 Azs 144/2020-33).

[33] Ze směrnice 2003/109/ES a související judikatury Nejvyššího správního soudu k jejímu výkladu vyplývá, že, byť § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců hovoří o opakovaném závažném narušení veřejného pořádku, je třeba klást důraz právě na závažnost protiprávního jednání, jehož se cizinec dopustil, nikoliv četnost, byť opakovanost protiprávního jednání může jeho závažnost zvyšovat.

[34] Žalovaný v případě stěžovatele hodnotil narušení veřejného pořádku výhradně na základě četnosti (3 případy v letech 2013-2015, 1 případ v roce 2021) protiprávního jednání stěžovatele na úseku silničního provozu. Krajský soud poté doslova cituje odůvodnění žalovaného omezující se toliko na výčet jednotlivých odsouzení, aniž by hodnotil společenskou škodlivost jednotlivých spáchaných protiprávních jednání, typovou závažnost trestné činnosti; nehodnotil faktory mající vliv na posouzení závažnosti protiprávního jednání stěžovatele, zejm. okolnosti, za nichž došlo ke spáchání trestné činnosti, povahu a závažnost trestné činnosti (přechy), druh a výměru uložených trestů (alternativní tresty), či dobu, která uplynula od spáchání značné části trestné činnosti, zahlazení odsouzení ke dni rozhodování žalovaného.

[35] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 3. 2023, č. j. 4 Azs 6/2023-32, konstatoval: *„Zamítnutí přiznání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta (a tedy analogicky i odnětí tohoto postavení) nemůže být postaveno pouze na skutečnosti, že byl cizinec odsouzen pro trestný čin. Je třeba zohlednit a poměřit několik faktorů, a sice na jedné straně závažnost nebo povahu trestného činu, kterého se dopustila dotčená osoba, nebezpečí, které představuje pro veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost, a na druhé straně délku jejího pobytu v hostitelském členském státě, jakož i její případné vazby s tímto členským státem.“* Žalovaný své hodnocení však založil na pouhém výčtu trestné činnosti, aniž by se zabýval jakýmkoli individuálním posouzením, resp. aniž by jednotlivá odsouzení „přetavil“ do hodnocení míry narušení veřejného pořádku. Obdobně v rozsudku ze dne 23. 7. 2022, č. j. 2 Azs 144/2020-33, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Přistoupí-li správní orgán ke zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu, musí být z odůvodnění jeho rozhodnutí zřetelné, jakými úvahami se při hodnocení závažnosti protiprávních jednání cizince řídil a z jakého důvodu uzavřel, že cizinec ohrožuje veřejný pořádek.“* Krajský soud bez dalšího takový postup aproboval prostým převzetím odůvodnění rozhodnutí žalovaného, aniž by vůbec hodnotil, zda při reflexi jednotlivých skutkových okolností případu stěžovatele bylo dosaženo natolik vysokého stupně závažnosti, který by umožňoval postup podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 9 odst. 3 a čl. 12 odst. 1 směrnice 2003/109/ES.

[36] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 2. 2024, č. j. 10 Azs 292/2023-53, mimo jiné konstatoval: *„Je nutné posoudit každý jednotlivý případ, což vylučuje, aby bylo cizinci odepráno právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta jen proto, že má záznam v rejstříku trestů, tedy bez ohledu na povahu jeho činu (rozsudek UQ a SI, bod 39). Příslušné orgány členského státu nemohou státnímu příslušníkovi třetí země automaticky odeprít právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta z důvodů veřejného pořádku podle čl. 6 bodu 1 směrnice 2003/109/ES jen proto, že byl jakkoli odsouzen v trestním řízení (rozsudek UQ a SI, bod 42).“* Nejvyšší správní soud zde v bodu 24 an. současně uvedl: *„Ačkoli Soudní dvůr tyto*

závěry vyslovil k článku 6 bodu 1 směrnice 2003/109/ES týkajícímu se důvodů pro zamítnutí postavení, je třeba je vztáhnout i na důvody pro odnětí postavení podle článku 9 bodu 3 totožné směrnice. NSS nevidí žádný důvod k tomu, aby se výhrada veřejného pořádku vykládala pro tato dvě ustanovení odlišně. Nebrání tomu ani fakt, že čl. 9 bod 3 směrnice 2003/109/ES neobsahuje – na rozdíl od článku 6 bodu 1 – žádný druhý odstavec (o tom, že má stát posoudit závažnost nebo druh protiprávního jednání proti veřejnému pořádku nebo veřejné bezpečnosti nebo nebezpečí, které od takové osoby brozí, a přiměřeně zvážit délku pobytu a vazby na zemi pobytu). Nejvyšší správní soud podotkl, že čl. 9 bod 3 směrnice 2003/109/ES nestanoví žádná podrobnější kritéria, která by měl správní orgán zvážit; o to naléhavěji je zde proto třeba uplatnit výklad, který Soudní dvůr EU zaujal ve věci podobné. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku, na který lze v podrobnostech odkázat, učinil závěr: „Soudní dvůr chápe jako obecné pravidlo, že omezující opatření odůvodněná veřejným pořádkem mohou státy uložit cizinci jenom tehdy, když posoudí individuálně jeho konkrétní případ a shledají, že jeho osobní chování aktuálně představuje skutečnou a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek.“

[37] Z uvedeného vyplývá, že námitky stěžovatele směřující k (ne)aktuálnosti hrozby narušení veřejného pořádku jsou důvodné. Žalovaný se výhradně zabýval trestní minulostí stěžovatele, aniž by přezkoumatelně odůvodnil, v čem spatřuje aktuální závažnou hrozbu pro veřejný pořádek.

[38] Nejvyšší správní soud konstatuje, že závěr žalovaného, potažmo krajského soudu, že byly v případě stěžovatele naplněny podmínky pro aplikaci výhrady veřejného pořádku podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, je nedostatečně odůvodněný, tudíž nepřezkoumatelný.

[39] Pro zrušení povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců stanoví zákon rovněž podmínku přiměřenosti zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince. Nicméně, i kdyby zákon o pobytu cizinců výslovně tuto podmínku nestanovil, vyplývá povinnost posoudit přiměřenost zásahu do základního práva na respektování soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodinných příslušníků z přímo aplikovatelného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2021, č. j. 10 Azs 366/2021-35, bod 8). Posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života cizince předpokládá vymezení dvou protichůdných zájmů vstupujících do kolize a jejich následné poměření. Při definování zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života je žalovaný povinen zohlednit řadu kritérií vymezených judikaturou Nejvyššího správního soudu a Evropského soudu pro lidská práva (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-39, bod 26), mimo jiné délku pobytu cizince na území hostitelského státu, rozsah, v jakém bude narušen jeho soukromý a rodinný život, dopad na rodinné příslušníky cizince a další. Dle přesvědčení Nejvyššího správního soudu žalovaný tuto otázku posoudil zcela nedostatečně.

[40] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 10. 2022, č. j. 5 Azs 33/2022-39, konstatoval: „Správní orgány i krajský soud dále na řadě míst svých rozhodnutí zdůraznily, že si měl být stěžovatel před spácháním dané závažné trestné činnosti vědom důsledků svého jednání z hlediska možného pozbytí pobytového oprávnění na území ČR a že svým jednáním vědomě ohrozil svůj pobytový status a s tím spojenou možnost soužití rodiny na území ČR, čímž nebral ohled na nejlepší zájem svého nezletilého dítěte. To je jistě pravda, jak již však Nejvyšší správní

pokračování

soud opakovaně konstatoval ve své výše zmiňované judikatuře, pokud by měl být tento argument používán takto mechanicky, jak ho uplatňují správní orgány a zčásti i krajský soud mj. v nyní posuzované věci, pak by, bráno do důsledků, ochrana jakkoli intenzivních rodinných vazeb cizince, včetně zájmu jeho nezletilých dětí, nemohla nikdy převážit nad skutečností, že se dopustil v ČR úmyslné trestné činnosti.“ Obdobně uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 10. 2021, č. j. 5 Azs 314/2020-52: *„Přestože lze souhlasit se správním orgánem I. stupně v tom, že primárním důvodem omezení jeho kontaktu s rodinou bylo právě stěžovatelovo nezákonné jednání, v daném řízení rozhodoval správní orgán I. stupně o pobytové oprávnění, o které stěžovatel požádal. Jeho úkolem bylo proto hodnotit přiměřenost rozhodnutí ve vztahu k dalšímu pobytu stěžovatele na území, nikoli to, co bylo fakticky důvodem jeho žádosti (stěžovatel přišel v důsledku páchané trestné činnosti o nejvyšší pobytové oprávnění, a právě proto žádal o vydání povolení k přechodnému pobytu). Měl se tedy primárně zabývat skutečnými rodinnými vazbami stěžovatele ke své družce a dceři, jejíž zájem měl dostatečně zohlednit ve vztahu k pobytovému oprávnění stěžovatele především do budoucna.“* Nelze tudíž akceptovat úvahy žalovaného, potažmo krajského soudu vycházející z toho, že zrušení povolení k trvalému pobytu způsobil výlučně svým jednáním stěžovatel, který si měl být důsledků své trestné činnosti do soukromého a rodinného života vědom. Takový argument by totiž bylo možno využít s ohledem na nyní aplikovaný důvod zrušení platnosti trvalého pobytu fakticky vždy, což by jakékoliv poměřování prakticky vylučovalo.

[41] Žalovaný v případě stěžovatele nezjistil ve správním řízení všechny skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele, které byly podstatné pro vymezení intenzity zásahu do základního práva stěžovatele a jeho rodinných příslušníků na respektování soukromého a rodinného života. Skutečnosti, které stěžovatel uvedl, pak hodnotil žalovaný zcela v rozporu s logickou úvahou. V návaznosti na uvedené pak nemohl provést test proporcionality zásahu do základního práva všech dotčených osob chráněného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod spočívající ve vážení dvou protichůdných zájmů. Žalovaný nikterak nezpochybnil vztahy stěžovatele se svými rodiči ani společné soužití s manželkou stěžovatele a její nezletilou dcerou. Za zcela nepochopitelné považuje Nejvyšší správní soud závěr žalovaného, kterému přisvědčil rovněž krajský soud, že nebylo třeba za účelem intenzity zásahu do rodinného života stěžovatele vyslechnout rodiče stěžovatele a jeho manželku. Krajský soud nadto nepřihlédl a nikterak nehodnotil ani vyjádření manželky stěžovatele, které je v soudním spise založeno.

[42] Nejvyšší správní soud odmítl tvrzení žalovaného, které převzal i krajský soud, že stěžovatel nespecifikoval žádnou konkrétní okolnost, pro kterou by bylo třeba výsledků rodinných příslušníků provést. Byť stěžovatelova tvrzení byla v podstatné míře v obecné rovině, vyplývalo z nich jeho přesvědčení, že dané rozhodnutí nepřiměřeně zasáhne do jeho soukromého a rodinného života vzhledem k tomu, že se svou rodinou, včetně nezletilé dcery jeho manželky, žije na území ČR již řadu let, má zde rodiče, jimž pomáhá v podnikání, a má zde dlouhodobé vazby a zázemí. Ostatně tyto skutečnosti žalovaný obsáhle v odůvodnění rozhodnutí popisuje a posléze je přebírá rovněž krajský soud do odůvodnění napadeného rozsudku. Navrhovanými výsledky hodlal stěžovatel svá tvrzení nejen prokázat, ale i upřesnit. Tyto důkazy měly být provedeny právě proto, aby správní orgány zjistily mj. podstatné okolnosti týkající se soužití stěžovatele s jeho rodinou, včetně stupně emočních vazeb, jakož i role stěžovatele při zajišťování ekonomického fungování rodiny, atd. V nyní posuzované věci tak neprovedení uvedených důkazů mělo za následek nedostatečné zjištění skutkového stavu. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 1. 2022,

č. j. 1 Azs 314/2021-34, mino jiné zdůraznil: „*Návrh na provedení důkazu je možné neakceptovat pouze za situace, kdy tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dále tehdy, pokud důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, tzn. nedisponuje vypovídací schopností, či pro jeho nadbytečnost, byla-li již skutečnost, která má být dokazována, v dosavadním řízení bez důvodných pochybností postavena najisto (viz rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004 89, č. 618/2005 Sb. NSS).*“

[43] Dopady rozhodnutí je nutné posuzovat nejen ve vztahu k samotnému stěžovateli, ale i k jiným osobám, které jsou součástí jeho rodinného života (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č.j. 8 As 68/2012-47). Nejvyšší správní soud má rovněž za zcela nepřezkoumatelné závěry žalovaného o absenci dostatečně relevantních ekonomických a osobních vazeb stěžovatele v České republice, neboť ze správního spisu, resp. výpovědi stěžovatele vyplývá opak. Závěr žalovaného, že za situace, kdy zde stěžovatel od 11 let chodil do školy, pobývá zde téměř 25 let, pracuje s rodiči v rodinném podniku, nemá v ČR dostatečně silné ekonomické vazby, postrádá logiku.

[44] Žalovaný nikterak nehodnotil fakt, že stěžovatel převážnou část svého života spolu s rodinnými příslušníky pobývá v České republice, přičemž v Rusku nemá žádné ekonomické ani rodinné zázemí; stěžovatel akcentoval rovněž stávající situaci v zemi původu, což žalovaný nikterak nehodnotil. Nejvyšší správní soud samozřejmě netvrdí, že samotná dlouhodobost pobytu stěžovatele v České republice bez dalšího zaručuje stěžovateli pobytové oprávnění, resp. vylučuje možnost jeho odnětí. Nicméně zároveň platí přímá úměra: čím intenzivnější zásah do soukromého a rodinného života, tím vyšší intenzita porušení veřejného pořádku a tomu odpovídající veřejný zájem na vycestování cizince se vyžaduje (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č.j. 10 Azs 312/2016-59, ze dne 19. 10. 2016, č.j. 2 Azs 147/2016-30, nebo ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27). V daném případě však, jak bylo uvedeno výše, intenzitu porušení veřejného zájmu žalovaný dostatečně nevyhodnotil; nemohl potom ani adekvátně hodnotit intenzitu zásahu do soukromého, resp. rodinného života stěžovatele.

[45] Nejvyšší správní soud uzavírá, že skutkový stav pro závěr žalovaného o míře závažnosti narušení veřejného pořádku, jakož i pro závěr o přiměřenosti zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele nebyl zjištěn dostatečně. Vzhledem k tomu, že krajský soud pouze převzal do svého odůvodnění citace z rozhodnutí žalovaného, a bez dalšího se s nimi ztotožnil, jeho rozsudek nemůže z uvedeného důvodu obstát.

[46] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost důvodnou, napadený rozsudek krajského soudu proto dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Jelikož již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.], zrušil Nejvyšší správní soud i rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení se žalovaný bude řídit závazným právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

[47] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. v případě, že Nejvyšší správní soud zruší rozhodnutí žalovaného, rozhodne o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem.

pokračování

[48] Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti žalovanému, který neměl ve věci úspěch. Ze soudních spisů vyplývá, že v řízení před krajským soudem učinil zástupce stěžovatele tři úkony právní služby, a to převzetí a přípravu právního zastoupení, podání žaloby a účast na jednání před soudem [§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu]. V řízení před Nejvyšším správním soudem učinil zástupce stěžovatele jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], celkem tedy učinil čtyři úkony právní služby podle advokátního tarifu. Odměna za čtyři úkony právní služby dle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu činí 12 400 Kč. Dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu je k této částce třeba přičíst 1 200 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů za čtyři úkony právní služby. Odměna a náhrada hotových výdajů zástupci stěžovatele činí 13 600 Kč; tato částka se zvyšuje dle § 57 odst. 2 s. ř. s. o DPH ve výši 2 856 Kč, celkem tedy 16 456 Kč. Stěžovatel uhradil soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč a za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč. Celkem je tedy žalovaný povinen uhradit stěžovateli 24 456 Kč na náhradě nákladů řízení k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. března 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu